

OOSTPOST

SOERABAYASCHIE COURANT

Prijs der Inteckening.

Voor Soerabaya Ƴ jaar Ƴ 24.- Ƴ halfj^r Ƴ 12.- Ƴ maand Ƴ 2.-
 „ Java. „ d^e. „ 80.- „ d^e. „ 15.-
 „ Buitenb. „ d^e. „ 86.- „ d^e. „ 18.-
 „ Europa. „ d^e. „ 50.-
 De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DONDERDAG 31 JANUARIJ 1861.**Prijs der Advertentiën.**

De prijs der ADVERTENTIËN is Ƴ 1.- voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
 Advertentie met groote letter betalen dubbeld, Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
 Voor doorlopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIËN.**BEKENDMAKING.**

Op Zaterdag den 2den Februarij a. s.
des morgens ten 9 ure,

zal ten overstaan van den Havenmeester alhier, op eene door hem aantewijzen plaats en onder nadere Gouvernements goedkeuring, publiek worden verkocht de wegens ouderdom, voor de dienst afgekeurde Gouvernements schoener *ANADIJOMENE*, met deszelfs tuig en onbruikbaren inventaris.

SOERABAYA, *Namens den Resident,*
 26 Januarij 1861. *Le Secretaris,*
 (175) **CH. TROMP.**

BEKENDMAKING.

De verkoop op Zaterdag den 2den Februarij a. s. van de schoener *Anadijomene* zal plaats hebben op het bassin van het Marine Etablissement alhier.

SOERABAYA, *Namens den Resident,*
 den 30 Januarij 1861. *De Secretaris,*
 (192) **CH. TROMP.**

BEKENDMAKING.

Op Zaterdag den 9den Februarij a. s.
 zal ten bureele van den Resident van Soerabaija,
EENE HERUITBESTEDING,

worden gehouden voor het transport van zout naar de Noordkust van Java.

De voorwaarden liggen- met uitzondering van zon- en feestdagen- ter inzage voor belanghebbenden op gemeld bureau; wordende voor zoo veel noodig opgemerkt dat de in de vorige voorwaarden bekend gestelde termijnen van aanvoer, met eene maand zijn verlengd geworden.

Soerabaya, *Namens den Resident,*
 28 Januarij 1861. *De Secretaris,*
 (184) **CH. TROMP.**

BEKENDMAKING.

Op Woensdag den 13den Februarij a. s.
 zal ten bureele van den Resident van Soerabaija,
EENE UITBESTEDING,

worden gehouden voor den **Overvoer van zout** naar de Buitenbezittingen.

De voorwaarden liggen - met uitzondering van zon- en feestdagen- ter inzage voor belanghebbenden op gemeld bureau.

Soerabaya, *Namens den Resident,*
 23 Januarij 1861. *De Secretaris,*
 (162) **CH. TROMP.**

VEILING VAN DOORGEKAPT KOPERGELD.

De Resident van Soerabaya maakt bekend dat op **Vrijdag den 15den Februarij aanstaande** bij 's lands pakhuizen te Soerabaya, in het openbaar zullen worden verkocht.

400,000 Amst. ponden doorgekapt kopergeld, waarvan een monster bij de vermelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De VERKOOP zal geschieden op de voorwaarden bedoeld in de *Javasche Courant* van 15 dezer No. 5.
 SOERABAYA, *Namens den Resident,*
 23 Januarij 1861. *De Secretaris,*
 (170) **CH. TROMP.**

(Voor het land.) Op Dingsdag den 12 Februarij eerstkomende des morgens ten 9 ure, zal door den ondergeteekende ten zijnen bureele, gelegen aan de *Krambangan*, publiek worden

UITBESTEED

de levering van KALK bij de geniewerken te Soerabaya *Simpang* en *fort Erfrins* in 1861 benoodigd.

De voorwaarden liggen ter lezing van belanghebbenden op genoemd bureau, alwaar tevens nadere inlichtingen kunnen worden bekomen.

SOERABAYA, den 22 Januarij 1861.
 (144) *Le Luitenant Kolonel*
Onderdirecteur der genie,
J. C. R. STEINMETZ.

VENDU DEPARTEMENT.**VERKOOPING.**

Op Vrijdag den 1sten Februarij 1861.

Bij den heer *D. D. van Boeckhoffs* in de chineesche kamp van een factuur engelsche goederen van de firma *Fraser Eaton & Co.* (150)

Op Maandag den 4den Februarij 1861.

Voor het politie kantoor alhier van diverse aangehaalde en verbeurd verklaarde goederen.

Op Dingsdag den 5den Februarij 1861.

Te Kalimaas nabij de kampong *Bandaran*, van eene partij balken en doodkisten planken van de firma *B. Kopersmit & Co.*

Op Woensdag den 6den Februarij 1861.

Bij den heer *H. Cramer* in de 1^e Kalisosok van diverse goederen en houtwerken.

Op Donderdag den 7den Februarij 1861.

Bij den Pachtter der *Pandjeshuizen The keh* in de Maleische kamp van onuitgeloste pandgoederen.

Op Vrijdag den 8sten Februarij 1861.

In de kampong *Gilie* ten huize van den javaan *Pa Latipa* van diverse goederen. (189)

HUWELIJKEN.**Getrouwd:**

J. H. VAN DER SCHALK
 en
A. LINCKLAEN WESTENBERG.
 Soerabaya, 30 Januarij 1861. (194)

. VENDUTIE

De geannonceerde VERKOOP van het FACTUUR ENGELSCHES goederen, breeder omschreven in de Soerabaija Couranten van 10 en 11 dezer, zal alsnu plaats hebben,

op Vrijdag den 1sten Februarij a. s.
 in het vendulocaal van
 (155) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

Op de VENDUTIE

van den 1sten Februarij a. s.

zullen nog worden verkocht:

12 IJZEREN WIPSTOELEN,
 benevens

Een gemakkelijke en solide
ENGELSCHES KOETS-COUPÉ

aangebragt per het Zweedsche schip *Amalia Maria*.
 (159) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

Op Vrijdag 1sten Februarij 1861

des voormiddags ten 9 ure,

zal te Pasoeroean,

VOOR DE

GOUVERNEMENTS PAKHUIZEN ALDAAR,
 publiek verkocht worden, door tusschenkomst van het vendudepartement en voor rekening van wien zulks zal blijken aan te gaan, eene hoeveelheid van

1399 KRANDJANGS SUIKER.
 min of meer door water beschadigd. (142)

De geannonceerde**HOUTVENDUTIE**

te Sidho-Ardjo.

nabij de sluis van Melirip

ZAL ALSNU

PLAATS HEBBEN

op ZATURDAG den 2den FEBRUARIJ.

(122) **B. J. VAN ECK & CO. qq.**

Besook harie Rebo die moeka tangal 6 Februarij 1861.

ADA LELANG

die Kalle Sossok No. 1

roemanja toean

C R A M E R.

Joel BALOK JATIE, PAPAN SONNO-KEMBANG, KAIJOE NANGKA, BOUT TEMBAGA MERA, en ada barang barang lain lagie. (193)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.**HET VERTREK**

van het stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

van hier naar SINGAPORE via SAMARANG en BATAVIA is voorloopig bepaald op den 8sten Februarij.

De Agenten,

(190)

FRASER EATON & CO.

HOUDERS VAN COGNOSSEMENTEN.

Over 969/76 } 15 kisten koopman-
 991/7 } schappen.

L A 1684/8 5 „ id.

H 5 „ zeep

aangebragt van Liverpool per Eng. schip *T. D. Marschall*, kapitein **W. CRAIGIE**, worden verzocht zich zoo spoedig mogelijk bekend te stellen bij de

Agenten,

(191)

J. F. VAN LEEUWEN & CO.

VERLOREN

in den avond van den 28sten Januarij.

EEN GOUDEN ARMBAND

in Europa vervaardigd.

De eerlijke vinder kan op eene ruime belooning rekenen, wanneer dezelve aan het kantoor van den uitgever dezer, zal worden terug gebragt.

SOERABAYA, 29 Januarij 1861. (187)

OP EENE**TABAKS-ONDERNEMING**

worden gevraagd **Twee Geemplloijerden.**

Adres **L. X. Bureau Oostpost franco.**

(188)

 Een JONG MENSCH, Nederlander van geboorte, bekend met de inlandsche talen, sedert ruim vier jaren op een SUIKER- en TABAKS ETABLISSEMENT werkzaam, en van goede getuigschriften voorzien, wenscht om redenen van gezondheid gaarne eene zelfde plaatsing zoo mogelijk in Java's Oosthoek.

Adres Letter **B** bij de uitgevers van dit blad.

(116)

VERTREKKENDE PERSONEN.
G. H. DE VOOGT en familie, gemagtigden
SCHIMMELPENNING & Co. (197)

De ondergeteekenden zijn bereid bestellingen aan te nemen op allerhande GEGOTEN IJZEREN VOORWERPEN en SIERADEN, als: raamhekken, lantaarnarmen lantaarn-palen met lantaarns, kleeder- en parapluistandaards, dakramen, gooten, pompen enz. enz. alles afkomstig uit de ijzergieterij en fabriek van stoom- en andere werktuigen van:

DE WED. A. STERKMAN & Zn.
te s' HAGE.

De diverse teekeningen met opgave van prijzen zijn ten hunne kantore te bezichtigen.

(80) **SCHIMMELPENNING & CO.**

EEN HUIS aan den weg *Kajon Kapoe-tran*, laatst bewoond door den heer **WILSON**.
 Bevragebaar bij

(186) **J. DE ZOETE.**

50 balen
JAVA TABAKS BLADEN
 liggende te **GRISSEE.**

Bevragebaar bij
 (197) **VAN ROIJEN.**

VERKRIJGBAAR.

WAGENPASSEMENT en **KNOPEN** in verschillende kleuren.

(185) Bij **KESSLER & CO.**

VESTZAK-ALMANAKKEN

voor 1861 ad f 2,50.

bij

(74) **LE ROY & CO.**

MACHINERIEN,
ALHIER AANGEKOMEN.

Een buitengewoon krachtige **SUIKERMOLEN** met Waterwiel-as en Gearing compleet, met Cylinders van 54 duim lengte, bij 30 duim diameter en Cylinder-assen van 11 duim diameter. Deze molens zijn de krachtigste welke op Java worden aangebragt, gelijk die welke reeds te *Pandaen, Watoe-toelies* en *Kandang Djattie* staan en zijn in staat om in 24 uren 120,000 tot 150,000 kannen Sap te produceren.

STOOM SUIKERMOLENS met Stoomtoestellen-, Ketels- en toebehooren compleet; de Molencylinders 30 duim lang bij 18 duim diameter, Stoomketel 12 voeten lang bij 4½ voet diameter met Vlampijpen, de Cylinder van het toestel 10½ duim diameter met 24 duim slag. Deze molens kunnen in 14 uren 70,000 tot 80,000 kannen Sap produceren met slechts eene geringe hoeveelheid brandstof.

CYLINDERS van 48 × 24 duim dimensie voor Suikermolen compleet met as en rondselen.

Eene hoeveelheid **SUIKERPANNEN** van de volgende dimensien:

96	duim	×	33 duim
92	"	×	31 "
88	"	×	25 "
84	"	×	27 "
80	"	×	25 "

THANS OP REIS UIT ENGELAND.

Een buitengewone goede **SUIKERMOLEN**, expres-selijk voor Java vervaardigd met Waterwiel van geslagen ijzer en Gearing compleet. Cylinders van 42 duim lengte bij 22 duim diameter; het Waterwiel 25 Eng. voet diameter bij 6 Eng. voet breedte.

Een kleine **STOOMMOLEN**, met compleete **VAL-VES**, volgens de Gouvernementsbepalingen en patent zelfwerkende Stoomaanduiding; Cylinders 24 duim lengte bij 16 duim diameter; de Stoomketel 2½ Eng. voet diameter bij 24½ voet lengte. De Cylinder van het toestel 7 duim diameter met 18 duim slag.

Eene hoeveelheid **TJENG BAKKEN.**

De teekeningen van de bovengenoemde machinerien zijn te bezichtigen bij

MAC MILLAN MARTEN & CO.

AGENTEN VOOR

(27) **R. W. THOMSON.**

PAS ONTVANGEN.
HEEREN-
EN
KINDEROVERSCHOENEN
 bij
LE ROY & CO.

(40)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Zijn oneindig veel waard voor vreemdelingen uit het zuiden of westen. Het zijn behoedmiddelen tegen de verwoestende aanvallen van koorts, zoowel heete als koude, en andere besmettelijke ziekten, die in waterachtige landen somtijds heerschen.

Zij zullen volmaakt de symptomen er van ontwortelen door de verborgen oorzaak te verwijderen, dewijl het wel bekend is aan de inwoners van Londen en de omstreken, dat de pillen onmiddellijk ieder symptoom van gal verwijderen en veerkracht en sterkte aan de maagorganen geven.

Ad. f 1,— f 3,— en f 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte,

(67)

bij **LE ROY & CO.**

MET TOESTEMMING VAN DEN HEER RESIDENT.
Cirque Olympique de Paris.
Onder Directie van den heer H. OLIVIER.

Op Vrijdag den 1sten Februarij,
Bingsdag avond zal de laatste voorstelling plaats hebben.

1ste rang.....	f 4.—
2de „.....	2.50
Officiëren tot en met den rang van kapitein..	2.—
Onderofficiëren.....	1.—
Korporaals en flankeurs.....	0.50
Inlanders.....	0.50

(195)

BENOEMINGEN EN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van den 26sten Januarij 1861 No. 8.

Civil Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Meester-Cornelis, **R. J. L. Weijhenke.**

Op zijn verzoek, eervol, als lid der subcommissie van onderwijs in de residentie Japara voor de zaken in de adsistent-residentie van dien naam, **F. A. C. Halewijn**, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezene diensten.

ONTHEVEN:

Eervol, van de waarneming der betrekking van controleur der eerste klasse te Alei, afdeling Amonthaij, residentie Zuid- en Oosterafdeling van Borneo, de kapitein **R. H. Rhode.**

INGETROKKEN:

Wegens vertrek, de benoeming van **T. B. Ia'tveld**, tot translateur voor de engelsche en maleische talen te Batavia, gerekend van af ultimo Augustus 1858.

BENOEMD:

Tot lid in den residentie-raad te Riouw, de kapitein der infanterie **J. L. J. H. Pel**, militair kommandant van Riouw en onderhoorigheden.

BELAST:

Met de waarneming der betrekking van controleur der eerste klasse te Alei, afdeling Amonthaij, residentie Zuid- en Oosterafdeling van Borneo, de kapitein der infanterie **K. van der Heijden.**

BIJ HET ROOMSCH-KATHOLIK WEESHUIS-BESTUUR
TE SAMARANG.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid en secretaris, **C. de Burlet**, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, **J. J. van Maanen**, koopman aldaar.
 Tot secretaris, het lid **mr. J. G. F. Timmermans.**

GOEDGEKEURD:

dat door den resident van Riouw

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS ALDAAR.
IS ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid, **A. de Veer de Rochemont**, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

IS BENOEMD:

Tot lid, **J. L. J. H. Pel**, kapitein, militair kommandant aldaar.

Militair-Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den officier van gezondheid der eerste klasse **J. A. R. Bauer.**

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 31sten Januarij 1861.

— Een paar minuten na elf ure, juist toen de aflossing plaats had, wilde een particulier gisteren avond een' brief in de bus steken, toen die heer door de schildwacht werd te kennen gegeven, dat die brief aan hem moest worden afgegeven of vertoond en zelfs daarop werd aangedrongen door het hoofd der aflossing.

Men vraagt of het mogelijk zijn kan dat de schildwacht hier niet veel verder gegaan is dan zijn pligt hem voorschrijft, in ieder geval kunnen wij aan zoodanigen maatregel onze goedkeuring niet schenken, wijl ze naar ons inzien het verloren gaan van brieven zou kunnen bevorderen.

AMBARAWA. — Den 25sten werd alhier door de liefhebbers der muzikvereiniging *de Orpheus* in het societetslocaal een vocaal en instrumentaal concert gegeven; elk der H. H. liefhebbers droeg het zijne bij om het gezelschap genoeg te verschaffen, vooral werden door eene dame variatien op een thema, *la Juive* op de piano meesterlijk voorgedragen. Dit concert werd gevolgd door een bal, dat tegen 2 ure na middernacht pas eindigde. Zeldzaam hebben de daarbij tegenwoordig geweest zijnde dames en heeren een aangename avond te Willem I doorgebracht en wij twijfelen dan ook niet, dat wij, door aan die muzikvereiniging allen lof toe te kennen, geheel en al de gevoelens uiten van het gezelschap, dat dien avond dat concert heeft bijgewoond.

— Men wil hier weten dat door een of ander daarbij belanghebbende, jeugdige *javanen* worden overgehaald, om zich te doen doopen, om daarna als *ambonees* in militaire dienst te treden, waarschijnlijk ter erlanging van het hooger handgeld, vivres en soldij, dan die aan een inlandsch soldaat zijn toegekend. Mogt dit wezenlijk waar zijn, dan wordt het milit. dept. door deze praktijk op eene verregaande wijze misleid. Men zegt dan ook, dat kortelings van hier een dusdanig *ambonees* gedeseerteerd zou zijn, die vroeger reeds als *javanen* in militaire dienst was. Wij zijn van meening dat het wel der moeite waard is om dusdanige misleidingen te trachten voortekomen, speciaal bij het engageren van zoogenaamde *amboneesche* kinderen op Java geboren, waarvan *amboneesche* militairen zich als vader opgeven.

— Van uit Willem I klaagt men over het minder doelmatig brievenvervoer, hetwelk daar in de laatste dagen geschiedt per pikolpaard dat dikwijls met zulke zware brieven-randsels is geladen, dat de postillon te voet er naast moet loopen en alzoo de waarschijnlijk primitieve bedoeling van een postillon te paard wordt gemist.

De steeds vermeederende correspondentie zou wellicht de wenschelijkheid aantonen om genoemd vervoer door eene postkar te doen plaats hebben.

— Onbekend met de werking van het arsenicum heeft zich een europ. soldaat alhier daarmede willen vergiftigen, doch heeft zich hevige braking ingesteld bij het nemen van eene groote hoeveelheid zoodat het doel niet bereikt is geworden.

BATAVIA. — Met genoegen vernemen wij dat de prijzen der dranken in de kantine thans eenige vermindering hebben ondergaan, en wel die van een flesch wijn tot 80 cents en van een flesch bier tot 50 cents. Als eerste schrede op een goeden weg is deze vermindering voorzeker prijzenswaardig.

Te St. Petersburg is de brood- en vleeschzetting afgeschaft, die men sinds eenigen tijd te Batavia weder invoerde — waar is men wijzer?

Te Amsterdam heeft zich een vereeniging gevormd om de prijzen van brood en vleesch te doen dalen door concurrentie; te Batavia bestaat bij de slagters het plan om den prijs van het vleesch te doen rijzen door de zorg van het bestuur — waar wordt het publiek belang beter behartigd?

Van Amboina schrijft men ons:

„Als oorzaken van den opstand op Cerams zuid-kust worden in de Javasche dagbladen genoemd 1° de verpligte planting voor het Gouvernement; 2° de particuliere ondernemingen; 3° het kakian-verbond.

Het eerste is gedeeltelijk waar; op een zeer onhandige wijze heeft het bestuur de cultuur zonder belooning bij een dapper en vrijheidlievend volk willen invoeren, dat daarmee natuurlijk weinig gediend was.

Het tweede punt is, zoover bekend is, onwaar; althans bij de onderneming van den heer Pieters is dit zeker niet het geval. Doch waarom dienaangaande geen nauwkeurig onderzoek ingesteld; Naar veler meening zullen integendeel alleen particuliere ondernemingen hier kunnen gelukken. De expeditie is geschorst geworden, toen de aanstaande komst van den Gouverneur-Generaal bekend was. Z. Exc. was, zegt men, voornemens om het tooneel der verwoesting in oogenschouw te nemen, doch dit werd hem zeker afgeraden; dan toch zou er waarschijnlijk gebleken zijn dat er geen expeditie was noodzakelijk geweest. Het ware te wenschen dat de hoofden van het bestuur bij het doen van expeditiën aan een strenge controle werden onderworpen, want zij kosten veel geld, en officier en soldaat worden dikwijls onnoodig ten offer gebracht.

Het kakian-verbond had met de zaak niets te maken; later meer hierover.

De officieele voorstelling bij de komst van Z. Exc. is zeer onregeld afgevoerd; het schijnt dat alles hier op Amboina een warboel moet blijven.

Een niet onaardige bijzonderheid is dat reeds eenige dagen vóór de komst werd rondgeklonken dat alle kippen, visch, groenten, vruchten enz. eerst te Batoe Gadjia (zijnde circa een half uur van den pasar gelegen) gebragt moesten worden, opdat daar eerst het noodige voor den hoogen gast zoude worden uitgezoekt terwijl het restant tegen zeer hooge prijzen voor burgers en officieren beschikbaar bleef.

Is dit geen bewijs van vooruitgang? (B. H.)

BATAVIA. — In den avond van den 16den December, zijnde de dag van de aankomst van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal op Banda Neira, was er receptie in het residentie-huis, welke door de ingezetenen met hunne dames werd bijgewoond.

Den volgenden morgen werden de burgerlijke en militaire gebouwen in oogenschouw genomen, terwijl na den middag het militaire kampement met het aldaar aanwezige garnizoen, zoodoende de schutterij werden geïnspecteerd.

In den vroegen morgen van den 18den werd een bezoek gebracht aan de gouvernementen lagere en de inlandische christenscholen, waarna vervolgens door den Gouverneur-Generaal aan belanghebbende audientie werd verleend; na den middag nam Zijne Exc. het fort Belgica in oogenschouw.

Den 19den werden de notenperken op Lonthoir bezigtigd tot Orang Datang, waar eenigen tijd werd gewijd aan het genot van het prachtige panorama over Banda Neira, den Goenoeng Api en de omliggende eilanden; den volgenden morgen werden de perken van den achterwal van Groot Banda bezocht, terwijl die dag werd besloten met een bal, waarop de ter plaatse aanwezige ambtenaren, officieren en notabelen met hunne dames tegenwoordig waren.

Na in den morgen nog de perken op Banda Neira te hebben bezigtigd, verliet Zijne Excellentie in den namiddag van den 21sten December dat eiland; in plegtigen optocht, even als bij aankomst, trok de Gouverneur-Generaal van de residentiewoning naar de landingsplaats; terwijl de commissie, die Zijne Exc. bij hare aankomst aan boord van den gouvernementen stoomer *Java* had verwelkomd, haar weder naar dien bodem begeleidde; onder het gunstigste weder werd de reis naar Amboina aangevangen en binnen de 24 uren volbragt. Z. M. stoomkorvet *Vice-Admiraal Koopman* vergezelde den Gouverneur-Generaal op dezen togt.

Te Amboina aangekomen, werd Z. Exc. de Gouverneur-Generaal op de gebruikelijke wijze aan boord van den gouvernementen stoomer *Java* verwelkomd, waarna Z. Exc. zich naar Batoe-Gadjah, de woning van den Gouverneur der Moluksche eilanden begaf, waar de ter plaatse aanwezige officieren, benevens de europesche en inlandische ambtenaren en grooten verzameld waren, ten einde aan Z. Exc. te worden voorgesteld. Des avonds was er receptie, welke door de ingezetenen van de hoofdplaats met hunne dames bijgewoond werd.

In den morgen van den 23sten werd aan belanghebbenden audientie verleend, terwijl in den namiddag van dien dag de inspectie plaats had van de schutterij en het garnizoen.

De volgende dag was gewijd aan de bezigtiging van de civile- en militaire landsgebouwen, de scholen, het weeshuis en het instituut Roskott, welke laatste inrigtingen in hooge mate de belangstelling van Z. Exc. opwekten.

Op den 1sten kersdag woonde Z. Exc. de openbare godsdienstoefening bij, onder het gehoor van ds. Kam, en werd des namiddags een uitstapje gemaakt naar de bekende grot van Batoe Lobang.

Den volgenden dag werd eene togt ondernomen over Hatalaj en Ema naar Kelong, van waar men in den namiddag terugkeerde.

Den 27sten December bragt Z. Exc. een bezoek aan loord van Z. M. stoomkorvet *Vice-Admiraal Koopman*, welke bodem met de meeste belangstelling werd bezigtigd. In den avond van dien dag werd een the-dansant gegeven, hetwelk door de meeste ingezetenen met hunne dames werd bijgewoond.

Het voornemen bestaat om den 28sten de reis verder over Ceram naar Hila en Baljan te vervolgen.

— Van gouvernementenwege is te Batavia publiek uitbesteed de levering, gedurende het jaar 1862, van de hieronder vermelde benodigdheden ten dienste van

a. 's Lands-Drukkerij, als:

Hollandsch groot mediaan drukpapier

(velijn) . . . . . tegen f 9. — per riem.

Idem, Idem (gewoon) . . . . . 9. — " "

Klein mediaan Hollandsch druk-

papier (velijn) . . . . . tegen f 4.99 per riem.

Kardoespapier (atlas) . . . . . 15. — " "

Vlaamsch linnen (fijn wit) . . . . . 1.50 " N. el.

Percamenten timpan-vellen, lang . . . . . 4. — " vel.

1 $\frac{1}{2}$, breed 1 $\frac{1}{2}$ Amst. el . . . . . 3. — " N. pd.

Zwarte drukinkt . . . . . 0.10 " "

Potasch . . . . . 0.20 " "

Terpentijnolie . . . . . 1. — " kan.

Bruine lijn . . . . . 0.80 " " pd.

b. Het Klein Zegel, als:

Geschept Hollandsch pro- tria geribt papier, afgesneden, eerste soort, bestemd voor zegels van f 1. — en daarenboven . . . . . tegen f 8. — per riem.

Geschept Hollandsch groot mediaan geribt postpapier in kwarto, bestemd voor zegels van f $\frac{1}{2}$ en f $\frac{1}{4}$ . . . . . 10. — " "

Kardoespapier (wit atlas) . . . . . 17. — " " (J. C.)

DUITSCHLAND.

— In eene zitting van den gemeenteraad te Berlijn is het besluit genomen, om voor rekening der stedelijke kas, van 15 Dec. tot 1 Maart van het aanstaande jaar, dagelijks aan de behoeftigen uit te reiken 3300 portien soep. In diezelfde zitting werd behandeld het verzoekschrift, ingezonden door een stads-arbeider, die door toevallige omstandigheden het gezigt had verloren. Dit verzoekschrift hield in de aanvraag om als draaiorgel-speler te worden toegelaten. De raad heeft hierop het besluit genomen: Om de aangevraagde vergunning niet te verleenen, op grond, dat de stad verplicht is in het onderhoud van een dergelijke ongelukkige te voorzien en voor de opvoeding van zijn kroost zorg te dragen.

— Ten oprigte van de tombola op 21 Nov. te Venetie gehouden, welke gelijk door de dagbladen is medegedeeld, zonder rustverstoring is afgelopen, wordt het volgende medegedeeld: De tombola heeft jaarlijks plaats, ten einde uit de opbrengst er van te voorzien in den nood van een groot aantal behoeftigen. Bij dergelijke gelegenheid is gewoonlijk het plein van St. Marcus niet alleen, maar ook de Piazzetta en verdere omstreken van het plein met eene digte volksmenigte bezet. Op den 21sten Nov. daarentegen was het St. Marcusplein voor een derde gedeelte geheel ledig en de overige twee derden niet zeer bezet. Dit alles was het gevolg van de bedreigingen onder de bevolking uitgestrooid

door de agenten der revolutionaire partij. Dat de tombola derhalve niet veel heeft opgeleverd, laat zich gereedeijk begrijpen, en dat de uitslag niet nog nadeeliger is geweest, moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de weldadigheid van vele vreemdelingen, die zich in de stad bevonden, waardoor de opbrengst tot op die hoogte is gebracht, dat de nood der arme klassen er eenigermate door gelenigd zal kunnen worden.

— Bij een den 25sten Nov. gehouden verhoor van sommige getuigen in de zaak van den heer Richter hebbes zaakkundigen, de fabrikanten Tizibram en Munzberg, de verklaring afgelegd, dat de katoenen en linnen goederen, door den heer Richter geleverd, volgens contract niets te wenschen overlieten wat de hoedanigheid betrof. Ten opzichte van eene zinsnede in de acte van beschuldiging voorkomende, welke aldus luidt: „men mag aannemen, dat de beschuldigde een man is, die in staat is zich aan bedrog schuldig te maken,” in verband met het aannemen van een geschenk van 20,000 fl., werd door een der getuigen gezegd, dat dit geschenk inderdaad door hem aan den heer Richter was gemaakt, maar dat de heer Richter, lang had geweigerd het aan te nemen. Deze getuige was de heer Lieberg, een der voornaamste industriële en achtlingwaardigste mannen des lands, die verklaarde met tranen in de oogen, dat hij onbegrensde achting koesterde voor den heer Richter, dien hij het zich tot eere rekende een zijner beste vrienden te noemen. Dit tooneel maakte een diepen en zeer gunstigen indruk op alle aanwezigen.

— Uit Schaffhausen wordt medegedeeld, dat de nieuwe wapenfabriek aldaar opgericht, de firma draagt van Zwitsersche-Belgische Nijverheids-Maatschappij. Reeds zijn veertig bekende opzigtters aangekomen; aan het hoofd der inrigting staat de heer Peger im Hof.

— Chamijl, die als russisch gevangene te Kalouga verblijft houdt, heeft thans zijne geheele familie bij zich en moet, zoo men zegt, zich betrekkelijk gelukkig gevoelen. Onlangs heeft hij een groot diner gegeven aan de mannelijke leden zijner familie, waarbij ook eenige inwoners der stad waren genoodigd; dit diner had plaats ter viering van de aankomst uit Caucasus van zijns oudsten zoons vrouw, welke eene beroemde schoonheid moet zijn. De tafel was op europesche wijze aangerigt, alleen werd er geen wijn geschonken; de gasten dronken water, honigwater en limonade. Na afloop der tafel verzocht Chamijl zijne russische gasten verschooning dat hij hen geen wijn had gepresenteerd daar zijne godsdienst hem niet alleen het gebruik, maar ook het schenken van wijn verbood. Men zegt dat een zijner vrouwen, Schouanete genaamd, zich beklagde heeft dat zij en hare gezellen in eene zoo strenge afzondering worden gehouden, gaarne wenschte zij in gezelschap te mogen komen, even als de europesche dames.

FRANKRIJK.

Zij, die zich in Engeland steeds op eene zoo beleedigende wijze uitlaten over Napoleon III, mogen, nu zooveel vrijheid is gegeven aan het wetgevende ligchaam wel een weinig zwijgen over den vorst, die Frankrijk tot eene hoogte heeft gebracht als dat rijk vroeger nooit heeft gekend, en zonder wiens krachtadige tussenkomst Oostenrijk thans nog den ijzeren scepter over Lombardije zou zwaaijen. De hervormingen, welke in de fransche constitutie zullen worden ingevoerd, zullen aan het wetgevende ligchaam dezelfde voorregten geven als zijn toegekend aan het huis der gemeenten in Engeland. De vrijheid om een adres te mogen aanbieden in antwoord op de troonrede, des keizers sluit gevolgen in zich op aan welke niet te veel belang kan worden toegekend. De invoering van eene dusdanige gewoonte moet noodlootig werken op de uitoefening der despotieke magt van den vorst. Er bestaat een groot verschil tusschen een bodschap van den eersten persoon in den staat, welke niet mag worden nagegaan of besproken door de vertegenwoordigende vergadering, en eene welke het der vergadering vrijstaat hare opinie te verklaren betrekkelijk de daarin gevolgde politiek. Hen, die reeds lang gewoon zijn aan eene vrije discussie in de vertegenwoordiging, mag het vreemd klinken te hooren dat een fransche monarch zijne onderdanen het regt wil geven om amendementen voortedragen welke, zooals tot nu toe nog het geval is, niet meer zullen onderworpen zijn aan eene aanneming door de raad van state. Vrijheid van spreken in een parlement is misschien het grootste geheim dat het volk wint, wanneer zijne belangen tegen die van den vorst aandruischen; met opregtheid wenschen wij de Franschen geluk, dat de staat der partijen in Frankrijk toelaat dat er eene wijziging in de constitutie van het wetgevende ligchaam worde gemaakt, welke eene vrije en onpartijdige bespreking vergunt. Eene andere belangrijke verbetering is, dat het in de kamers verhandelde mag worden gepubliceerd. Of nu echter de fransche uitgevers van bladen hiervan zooveel werk zullen maken als de engelsche valt te betwijfelen, trouwens dit blijft eene zaak welke geheel aan hen moet worden overgelaten. Wij weten nu dat Napoleon III niet eene reden meer ziet waarom niet het wetgevende ligchaam vrij de publieke kwestien kan bespreken, of waarom de door de afgevaardigden geuite gevoelens niet publiek zouden mogen worden gemaakt. Over al deze verbeteringen verheugen wij ons te meer, omdat zij een zoo zegevierend antwoord geven op de lasterlijke beschuldigingen welke het in Engeland mode is geworden den keizer Napoleon naar het hoofd te slingeren. Niemand dan de vorst zelf zal meer vordel trekken van de door hem verleende vrijheden. Te wijs om de ware belangen van Frankrijk uit het oog te verliezen, kan Napoleon zijne positie niet beter versterken dan door eene vrije goedkeuring van het parlement te vragen op de door hem te nemen maatregelen. Er zijn echter twee omstandigheden welke aan de bedoelde keizerlijke besluiten eene bijzondere betekenis geven. Een elk weet dat de keizer nog steeds in strijd is gewikkeld met de geestelijke partij, welke liever geheel Europa in oorlog zou zien gewikkeld dan de minste harer voorregten opteofferen of iets toegeven. Door alle hem ten dienste staande middelen dwarsboomen zij Napoleon in zijne plannen tot voltooiing der Italiaansche onafhankelijkheid. Hunne hoofdaanvoerders dragen den keizer eenen haat toe, zooals wel eens sommige menschen hen toedragen, wie zij beweene diesten hebben te danken; de mindere geestelijkheid volgt natuurlijk met eene blinde gehoorzaamheid de bevelen op welke zij van Rome ontvangt. Natuurlijk wordt daardoor in Frankrijk eenen toestand geboren die in den

vervolge onrustbarend zou kunnen worden. Sommige bladen gaan zelfs zoo ver van te beweerden dat de keizer van Oostenrijk door dezelfde factie wordt aangedreven om de kwestie betrekkelijk Venetie door de wapens te doen beslechten en om dus liever geheel Europa in eenen rampspoedigen oorlog te wikkelen dan het keizerrijk door redelijke concessien te redden. Het is echter goed dat Napoleon in een zoodanig kritiek oogenblik geholpen zal worden door de onafhankelijke stem van een vrij parlement. Het zou niet verwonderen wanneer hij thans zijne bekwaamste en meest ondervindrijke raadgevers aan zijne zijde riep. Doch welken bijstand hem ook van dien kant moge worden verleend, die kan niet worden vergeleken met de kracht welke een vorst krijgt door eene vrijheid van discussie in de vertegenwoordiging. Het is de aandacht niet ontgaan dat deze parlementaire hervormingen zoo spoedig op het sluiten van het handelstraktaat zijn gevolgd. De fransche keizer heeft daarmede den band nauwer toegehaald die hem met Engeland verbindt, en het is te hopen dat daardoor het verbond op duurzame grondslagen worde gevestigd, van hetwelk de vrede van Europa hoofdzakelijk afhangt.

(Chronicle).

HET LAATSTE PROTEST VAN DEN KONING VAN NAPELS.

— De laatste oogenblikken van eenen stervende, hetzij hij een groot man of slechts een gewoon mensch is, boezemen steeds ontzag in, stemmen tot ernstig nadenken. Eveneens gaat het met den val van natien, dynastien en instellingen, zij wekken een gevoel van spijt onafhankelijk van de verdiensten van hem die is afgetreden. Ook in dat licht beschouwen wij de ineenstorting der napolitaansche monarchie. Niet een verheugt zich, niet een beklagt zich over dien val, maar toch heeft het eene leegte nagelaten die wij niet kunnen ontkennen. Ook wij geven gehoor aan de uitnoodiging om tegenwoordig te zijn bij de uitvaart van het napolitaansche koningschap. Wij zijn bereid om hem den verschuldigten eerbied te bewijzen, die, het is waar, onwaardig eene kroon heeft geërfd van onwaardige voorouders, doch tevens in het alles beslissende uur van zijn lot pogingen heeft gedaan om door eene ontwikkeling van onverwachten moed het verledene uitewisschen. De staatsman, die bij den gevallen koning als minister van buitenlandsche zaken fungeert, heeft een manifest uitgevaardigd hetwelk ons in de ooren klinkt als te zijn toegewijd aan eene vlugtende grootheid, en de wereld tevens kenbaar maakt dat die grootheid reeds is gevloden. Reeds vóór den 12 November moest Frans II alle hoop hebben opgegeven tot herwinning van zijnen troon. Op dien dag gaf Signor Casella de napolitaansche afgevaardigden bij de hoven van Europa het bericht dat de revolutie den val van het koninkrijk had voltooid. In een uitgebreid en scherp document overziet de minister de gebeurtenissen welke tot dezen ramp hebben geleid. Wij zullen hierin naar geen argument uitzien, genoeg wanneer de ongelukkige zijne zaak met waardigheid heeft opgehouden. Alhoewel wij niet gelooven dat koning Frans te Gaëta blijft vertoeven met het doel om twee van de eerste koninklijke pligten te vervullen — de verdediging der wettige monarchie in het algemeen, en de verdediging van zijne eigene regten in het bijzonder — zijn wij toch bereid om het gunstigste te denken van de beste verdediging, welke kan worden gegeven voor het karakter van den ongelukkigen soeverein. Signor Casella zet bepaald de eerste grondbeginselen voorop, met het noodig te oordeelen eene verklaring te geven van den wedersiaad die zijn meester Victor Emanuel biedt, op grond dat het de pligt is van een gouvernement om zich zelven staande te houden en om zich tegen een elk te verzetten, die dat bestaan bedreigt. Laat ons eens veronderstellen dat de koning in zijn regt is met Gaëta niet te verlaten zooals hij Napels verlaten heeft; laat ons zelfs zeggen dat hij goed zou gedaan hebben met de principes van zijnen minister te bestuderen alvorens hij met 50,000 man voor de piemontesche en siciliaansche vrijbuiters terugtrok, en dat geheel met het doel om in details te kunnen treden betrekkelijk de napolitaansche apologie en om tevens te vernemen hoe de gebeurtenissen der laatste zes maanden worden beschouwd door een vertrouweling van den vorst. De hoofdklacht van den minister is verraad, — verraad van het leger, de zee-magt, den raad en het hof.

Het leger is ontzenuwd en opgeruid door de intriges der revolutie; de zee-magt is bedrogen, en het kwaad heeft zich zelfs uitgebreid tot onder hen die het digtste bij den troon stonden. Voor de vroegere zwakte van den soeverein kan geene verontschuldiging worden aangevoerd; het is ons niet bekend waarom hij, die toen hij nog alleen over Gaëta en Messina te bevelen had, den vijand elken duim gronds betwistte, waarom hij, herhalen wij, in Augustus geen moed genoeg had om tegen de ongeoordeelde troepen van Garibaldi opterukken; men voert echter hiertegen aan dat Frans een vast besluit genomen had en dat de moed van zijn klein legertje boven alle kwestie was verheven. De revolutie, zoo wordt verklaard, had reeds eenen gevoeligen schok ontvangen door de dapperheid van het leger en door de loijaliteit van het volk, hetwelk zich begon te bewegen om zijn koning weder op den troon te plaatsen, toen een meeneedige vorst het napolitaansche grondgebied binnenrukte met het doel Europa voortespiegelen dat de revolutie zijn werk was en dat hij dus de schandelijke vruchten daarvan niet wilde verliezen. Deze passage brengt ons tot het gewichtigste punt van het document, alwaar een aanval wordt gedaan op den sardinischen koning, gepaard met eene zijdelingsche dankbetuiging aan den franschen keizer en ook tevens eene snaar met betrekking tot Engeland wordt aangeroerd. De klacht van het hof van Gaëta is, dat Europa al de moeilijkheden waarin koning Frans was gewikkeld met bedaardheid heeft aangezien; de dank aan Napoleon steunt daarop, dat hij het edelmoedige voorbeeld heeft gegeven van de algemeene voorijgenomenheid te laten varen. De fout van Engeland bestaat daarin dat deze Napoleon zijne ridderlijke bedoeling bitter heeft verweten. De stationering van het fransche eskader in de wateren van Gaëta, de broederlijke ontvangst ten deel gevallen aan het overblijfsel van het napolitaansche leger, wat op Rome's grond een toevlugt heeft gezocht, dit zal voor immer blijven geprent in het hart van den koning; die bewijzen zijn bovendien vrij wat meer waard dan al de verzekeringen van vriendschap, welke Zijne Majesteit door het overige Europa zijn aangeboden geworden. Welke waarde de hulp van Frankrijk in de zaak van het bourbonsche koningschap heeft, blijft te bezien. De daad van den admiraal Barbier de Tinan blijft nog steeds on-

verklaard en is een van de meest sonderlinge voorvallen geweest van den dag. Het blijkt ten duidelijkste dat Signor Casella en zijn meester nog steeds hopen op eenige medewerking van de zijde van den ondoorgrondelijken potentaat, die te Parijs regeert. De onderwerpelijke dépêche kan ten volle dienen tot antwoord voor hen, die eene fransche interventie als van luttel betekenis beschouwen. Wij vertrouwen ten volle dat de keizer niet het minste plan heeft om de bourbonsche zaak te verdedigen; met betrekking tot den zegepraal van Victor Emanuel en tot de vereeniging van Italië onder zijnen scepter heeft hij duidelijk genoeg zijn gevoelen kenbaar gemaakt. Het belet tot handelen aan de sardinische vloot schijnt alleen het gevolg te zijn van eene begeerte van Napoleon om in elke verwikkeling in Europa een werkzaam aandeel te willen hebben en om in elke plaats waar veranderingen op til zijn zijne magt te doen gevoelen. De keizer kan zich niet tevreden stellen met de titels van groote weldoener en magtigen vriend van Italië, bij elke kleine moeilijkheid moet hij ook deszelfs gids zijn en mag diensvolgens Italië geen stap doen alvorens Frankrijk daarin is gehoord en zijne goedkeuring verkregen.

De hulp van eenen dergelijken vorst is zonder twijfel veel waard, maar in het tegenwoordige oogenblik wordt zij duur gekocht. Wij roegen niet ontkennen dat de houding van Frankrijk in de zaken van Rome en Napels koning Frans in zijnen langdurigen wederstand heeft aangemoedigd. Met regt mag zijn minister zeggen dat Frankrijk een beter vriend is dan het lijdelijke Oostenrijk, of als Rusland en Spanje. Wel mag hij erkennen dat de houding van Frankrijk bij den uitslag der conferentie te Warschau zijn eenige troost is. Napoleon doet thans eenen onnoodigen strijd eenige weken langer duren, hij geeft voedsel aan eene hoop welke toch nooit kan worden verwezenlijkt, hij is oorzaak dat het bloed van honderde Italianen nutteloos wordt vergoten en eindelijk zal hij nog de verwijtingen hebben te hooren van den gebannen monarch, die hij heeft doen gelooven dat hij met hem sympathiseerde. Alhoewel de nota, welke hier wordt bedoeld, reeds eene maand geleden is geschreven, is er sedert in de positie van de belegerden nog geene verandering ten beste gekomen. Dagelijks beginnen de vuurmonden lunnar vijanden hen van meer nabij aantegrimmen, en de val der vesting is thans niet meer dan eene kwestie van dagen. De napolitaansche staat wordt inmiddels bestuurd door gouverneurs van Victor Emanuel. De fransche keizer toont geen vriend te zijn van den gevallen koning wanneer hij hem aanleiding geeft om nog langer eenen nuttelozen wederstand te bieden. (Times).

PARTIJEN EN STAATKUNDE IN NAPELS.

De korrespondent van de Post schrijft uit Napels het volgende:

De Napoli'anen kunnen zich maar niet aan den nieuwen staat van zaken wennen, ook s. hijnen zij niet genegen om met geduld afte wachten dat het nieuwe bestuur de noodige maatregelen heeft genomen, welke de rust van het land vorderen. Van den morgen tot den avond hoort men niets dan critiseren, en waarom? Omdat de nieuwsgierigheid van het volk nog niet bevredigd is door het uitvaardigen van eenige besluiten, hetzij die dan ook goed of slecht zijn voor de reorganisatie van het land. Men verwijt koning Victor Emanuel van het volk niet genoegzaam genegen te zijn en wel op grond dat hij zich te weinig in het openbaar vertoont. Er is met betrekking tot zijne populariteit zooveel gesproken, dat de Napolitanen zich thans ontevreden maken omdat hij die populariteit niet hooger opvoert. Zij houden meer van den schijn dan van de werkelijkheid en wanneer zij daarin niet worden tevreden gesteld beginnen zij te morren, maken zij vergelijkingen tusschen Frans II en Victor Emanuel, waarvan den uitslag is, dat zij beginnen te gelooven uit den pot in het vuur te zijn gevallen. De ontevredenheid is nog vermeerderd door de weinig delicate wijze op welke door het gouvernement het leger van Garibaldi is ontbonden. Door het sardinische gouvernement is eene dagorder uitgevaardigd waarbij den Garibaldianen wordt aangezegd dat zij des verkiezende naar hunne haardsteden kunnen terugkeeren en dat zij die blijven willen voor twee jaren dienst kunnen nemen bij het leger. In het eerste geval ontvangt elke soldaat eene gratifikatie van 36 francs en elk officier eene gelijkstaande met zes maanden soldij. De officieren die in dienst willen blijven zullen zich aan een examen moeten onderwerpen. De door deze bepaling opgewekte ontevredenheid was van dien aard, dat men noodig heeft geoordeeld om hij eene tweede order te bepalen, dat het leger van Garibaldi als een op zich zelf staande magt in actieve dienst blijft. De Garibaldianen hebben zich hierdoor eenigzints tevreden doen stellen, niettegenstaande het nog altijd onzeker blijft wie opperbevelhebber zal worden over dat op zich zelf staande legercorps, en een zoodanig leger met een ander man aan het hoofd dan Garibaldi is, zal volmaakt gelijken op dat gedeelte van „Hamlet", waar de prins van Denemarken ontbreekt. De vrijwilligers en de Napolitanen willen beiden Garibaldi terug hebben, de geregelde sardinische troepen willen daarvan echter niets hooren, waaruit voortvloeit dat niet één uur van den dag omgaat in hetwelk geen krakeel heeft plaats gehad; nu eens tusschen de sardinische soldaten en het napolitaansche volk, dan weder tusschen de eersten en de vrijwilligers van Garibaldi of tusschen de aanhangers der Sardiniers en Garibaldianen, welke men in alle klassen der napolitaansche maatschappij aantreft. Om zelf deswege een oordeel te kunnen vellen dienen de volgende voorbeelden: — een ijverig sardinisch gezinde van de nationale wacht kwam eenige avonden geleden in den San Carlo schouwburg in twist met den Garibaldischen kapitein Kinterland. Door drift vervoerd liet de eerste zich uit: „Oh! wij hebben niet de Garibaldianen niets meer te maken nu wij alleen de Piemonteren erkennen, wij weten er dus niets van dat gij nog als soldaten bestaat." In een oogenblik had de kapitein Kinterland zijn sabel getrokken en, niettegenstaande Victor Emanuel in eene in de nabijheid zijnde loge gezeten was, zou de kapitein op eene gevoelige wijze het bestaan der Garibaldianen bewezen hebben, wanneer de meer bedaarde omstanders hem zulks niet hadden belet. Bij de Porta Capuana hadden zes sardinische soldaten eenige lazaroni met steenen geworpen, met dat gevolg zij onthaald werden op de lange napolitaansche messen en had de politie niet spoedig tusschen beiden gekomen dan waren zij allen letterlijk in stukken gesneden, zij kwamen er voor dit maal met eenige ernstige kwetsuren af. Laatstleden nacht eindigden de twisten in het Café de l'Europe tusschen de Sardiniers en Garibaldianen met eene uitdaging tusschen de twee voornaamste heet-

hoofden; het duel zou morgen plaats hebben. De koning had eene speciale uitnoodiging ontvangen om tegenwoordig te zijn op een concert, op hetwelk ter zijner eer vier expressielijk voor deze gelegenheid vervaardigde zangstukken zouden worden uitgevoerd. In de chooren zouden 500 napolitaansche dames medezingen; twee der zangstukken waren gemaakt ter eere van Victor Emanuel, de andere twee ter eere van Garibaldi. Er werd echter besloten om elk slechts een der stukken optedragen. Het vokaal geleele werd begeleid door het orkest van het tooneel San Carlo en het geheel stond onder directie van Pistilli. De muziek was niet meer dan gewoon, doch op de waarde daarvan wordt bij gelegenheden als deze weinig gelet. Ten acht en een half uur verscheen Victor Emanuel in zijne loge omringd door een aantal staf-officieren, onder welke men zes of zeven generaals opmerkte. De koning werd door het publiek met geestdrift ontvangen onderwijl in het orkest een piemonteesch militair air werd uitgevoerd, algemeen bekend onder den naam van *il saluto*. Daarna volgde eene lang gerekte symphonie onder welke de koning best in slaap zou hebben kunnen vallen, wanneer niet de zwarte oogen der 500 bekoorlijke zangsters steeds op den koninklijken persoon waren gericht geweest. Na de symphonie volgde het gezang ter eere van Victor Emanuel, hetwelk met levendigheid werd toegejuicht. Na dit werd het nieuwe air uitgevoerd vervaardigd ter eere van Garibaldi; na afloop daarvan hoorde men door de geheele zaal slechts een kreet van „leve Garibaldi!" gevolgd door eene levendige toejuiching en geklap in de handen. Onmiddellijk stond de koning op en verwijderde hij zich. Daar er na afloop van het concert in het parterre zou worden gedanst dacht men algemeen dat de koning zich achter in zijne loge had nedergezet en dat hij later in het parterre zou komen om het bal te openen; het publiek zag zich echter deerlijk in die hoop teleurgesteld want de koning verscheen niet meer. Later bleek het dat de koning de zaal verlaten had op het oogenblik dat de kreet werd aangeheven van „leve Garibaldi!"; dit bewijs van ontevredenheid werd echter meer toegeschreven aan de staf-officieren dan wel aan den koning. Niets is meer opmerkelijk dan het groote onderscheid met hetwelk Victor Emanuel en zijne hoofd-officieren door het volk worden beoordeeld. Over het algemeen schijnt de koning door alle partijen te worden bemind. Het bal duurde tot twee uur in den morgen en werd gesloten met het spelen van Garibaldi's favorite air. Feitelijk was hier eene geregelde demonstratie bedoeld; de sardinische officieren hielden zich afgezonderd, dewijl de garibaldische officieren in alle loges werden gezien en overal met de napolitaansche dames in gesprek waren. De Napolitanen zeggen dat de Sardiniers te veel air aannemen. Uit nijd geven zij hen den naam van veroveraars. Hetzelfde zag men ook in het vorige jaar in Milaan, door geheel Lombardije en in Toskane, zoodat de herhaling daarvan hier geene verwondering kan baren. Een uiterst ultra-Garibaldiaan trachtte mij onlangs te bewijzen dat er in het sardinische leger geene goede geest van italiaansche nationaliteit heerscht, en om meer klem aan zijne betuigingen te geven zeide hij:

„Thans drijven wij de Bourbons uit Italië, daarna jagen wij de Duitschers weg en wij zullen moeten eindigen met Sardinie te veroveren en het bij Italië intellijven, alvorens wij een vereenigd Italië zullen krijgen". Het leger dat Ga-

ta belegerd sluit die stad dagelijks meer in, zij zal echter niet vallen tenzij aan het sardinische eskader volle vrijheid wordt gegeven om eene volmaakte blokkade daartestellen; aanhoudend gaan koopvaardij-schepen onder spaansche en fransche vlag de haven van Gaeta in en uit, zoodat er in de stad geen gebrek aan wapens en provisie kan bestaan. Het verwondert mij dat het spel wat te Spanjarden spelen in de blokkade van Gaeta niet meer de aandacht trekt. Om de Bourbons te Gaeta te helpen speelt Spanje letterlijk de rol van eenen roover, daar de spaansche schepen alle in de baai van Gaeta komende kleine vaartuigen aanklampen en uitplunderen. Nog onlangs hebben zij van twee vaartuigen de lading geroofd; de eene was geladen met wijn, de ander met brood en vruchten. Alhoewel alles is gedaan om het tegendeel te bewijzen, blijft toch algemeen het gevoelen bestaan dat op de sardinische oorlogs-stoomer *Maria Adelaide* gevraagd is van af het fransche admiraalschip. Het geheele gedrag van Frankrijk blijft onverklaarbaar. Een bij het ministerie geplaatst persoon verhaalde mij eenige dagen geleden dat de leden van het kabinet ten einde raad waren en dat Farini zelf in de grootste verlegenheid zit, hoofdzakelijk voortvloeiende uit de moeilijkheid om eenige bepaalde gedraglijnen te kunnen aannemen met het oog op de houding van Frankrijk; men begon er zelfs aan te twijfelen of eene langere fransche bezetting van Zuid-Italië niet alles zou te niet doen wat reeds is verkregen. Het volk begint tot de conclusie te komen dat de staatkundige moeilijkheden, met welke Garibaldi te kampen heeft gehad, niet zoo geheel veroorzaakt zijn door zijne eigene stijfhoofdigheid of zelfs door het fanatisme der Mazzinisten. Ik geloof dat algemeen het volgende was gewenscht: — dat Garibaldi benoemd ware geworden tot luitenant-generaal der beide Siciliën, dat hem ware toegevoegd geworden een goed werkend ministerie zoodat, met den grooten morelen invloed van den chef en de praktische talenten van de verschillende departements-hoofden, het ware belang van het land zou kunnen worden behartigd. Wat is integendeel gebeurd? De schok gegeven aan den invloed der nationale partij door de omstandigheden welke Garibaldi's aftreden hebben verhaast, is eene aanmoediging geworden voor de reaktionaire intriganten om hunne pogingen te verdubbelen, tevens is de magt van het sardinische gouvernement daardoor grootelijks ontzenuwd geworden. Te Basso, Borgo en Porta Capuana is eene reactie uitgebroken, welke zich heeft uitgebreid tot Acerra, het eerste station op den weg naar Caserta. Alle driekleurige vlaggen werden in stukken gescheurd en vervangen door de napolitaansche vlaggen onder den algemeenen kreet van „lang leve Frans II en Garibaldi." Dit geroep is een bewijs van de diepe onwetendheid waarin het volk verkeert. De politie en de sardinische troepen haastten zich naar het tooneel der demonstratie, vuurden op het daar verzamelde volk en arresteerden ongeveer 300 personen, onder welke zich een aantal vrouwen bevonden. Ook de geestelijken waren bij deze volksbeweging betrokken. Een van hen riep onder anderen uit: „Wanneer onze beninde koning Frans II zal zijn teruggekeerd, zult gij zooveel brood te eten hebben als gij maar wilt." Deze woorden misten hunne uitwerking niet op het domme gemeen. De beweging duurde van 8 ure in den morgen tot 2 ure na den middag.

SCHEEPSBERIGTEN.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Ridderkerk.	H. Teerlink.	Nederland.	R. Kopersmit & Co.
"	Vier Gebroeders.	Bonk.	"	"
"	Australie.	Jochims.	"	"
"	Helmers.	A. Messen.	Te Koop.	E. Ten Brink & Co.
"	Watergeus.	H. R. Giezen.	Onbepaald.	"
"	Knap Hoorn.	L. J. Dik.	"	"
"	Prins van Oranje.	Heusing.	Nederland.	"
"	Wilhelmina.	Ihnin.	In reparatie.	"
"	Prins Fred. der Nederl.	C. G. de Witt.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
Engelsche	Marianna.	Gronbeck.	Rio Janeiro.	"
Nederlandsche	Annie Archibald.	John Furney.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Elizabeth.	H. A. Harma.	Nederland.	"
"	Brouwershaven.	P. Jansen.	"	"
Hamburgsche	Joachim Cristiaan.	Holm.	In lossing.	Fraser Eaton & Co.
Breem.	Cappella.	Jonge.	"	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
Hamburgsche	Malvina Vidal.	Kessal.	Rotterdam.	"
Nederl. Ind.	Stoomboot Samarang Paket.	Scheel.	In reparatie.	"
Nederlandsche	Maria Adriana.	van der Held.	Nederland.	"
Hamburgsche	Amazona.	Riese.	Rotterdam.	"
"	Antoinette Seraphine.	A. Victor.	"	P. Kervel & Co.
Nederlandsche	Magdalena.	J. Kooy.	Amsterdam.	"
"	Ottolina.	Eleman.	"	"
Engelsche	Maria Agnes.	van Deursem.	Amsterdam.	Hill Broekman & Co.
"	Schotch Lassie.	Kennedy.	Onbepaald.	Mc Lennan & Co.
"	Stately.	Wicheriey.	China.	"
Zweedsche	Catharina.	Olssen.	Onbepaald.	"

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 31sten Januarij 1861.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Singasari*, gezagv. Tjoa Soetjong. 750 picols rijst, 1500 stuks klappers, 10,000 stuks eijeren en eenige kleinigheden, GEZAGVOERDER.

UITVOER.

Naar Moluccos per de Nederl. Ind. bark *Fathool Rachman*, gezagv. SAID ALOEWIE BIN ABDULLA SFGAF. 2 kisten salemporis, HILL BROOKMAN & Co; 98 vaten meel, KERVEL & Co; 3 kisten gedr. katoen, MO MILLAN MARTEN & Co; 40 pic. ijzer, 3 kisten jav. sigaren, 5 kisten waschkaarzen, 12¹/₁₀₀ pic. peper, 1 pic. coriandersaad, 12 pic. roodgaren, 2 pic. spijauter, 210 pic. rijst, 100 pic. suiker, 5 pic. zw. peper, 7 pic. roode wijn, 15 pic. aardappelen, 20 pic. rotting, 75 vaten sm. meel, 30 kisten thee, 7 kisten waskaarzen, 3000 stuks vloersteen, 16 coll. koopmanschappen en kleinigheden, diverse ANBIJENEN.

MARKTPIJZEN.

SUIKER f 16¹/₂, @ f 16¹/₂. —
KOFFIJ f 84¹/₂. —
RIJST (CANGA) f 135 @ f 155. —
ID. (WITTE) f 175 @ f 185. —
ARAK f 50. —
ROTTING f 8 @ f 9¹/₂. —
WISSELKOERS f 102¹/₂. —

PROTESTANTSCH EEREDIENST

Zondag den 3den Februarij 1861.

's Ochtends te half negen ure.

DOOPSBEDIENING.

DS. MOUNIER.

Maandag den 4den Februarij 1861.

's Avonds te half zeven ure.

Zondings-bidstond.

Nederduitsch en Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag 3den Februarij 1861.

Eerste H. Dienst te 7 ure.

De Hoogmis te 8¹/₂ ure.

Het Lof 's avonds te 6¹/₂ ure.

ERRATUM.

In het artikel van gisteren: *Eigendunkelijke toepassing van een oud Staatsbad* is eene zinstorende schrijffout binnengeslopen. In de 2^e kolom regel 37 en 39 v. b. staat N°. 3 en 5^e; lees: N°. 20 en 12^e.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene ondertekening is voorzien, staat de Redactie zich verantwoordelijk zeggende dat het geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.